

Speech directeur GGD Fryslân

Margreet de Graaf, bijeenkomst Nuchter en Vitaal

Noordwolde, 12 november 2018

www.ggdfryslan.nl

Beste mensen,

Fijn dat jullie hier zijn en ook welkom namens GGD Fryslân.
De meesten van ons kennen elkaar omdat we in Fryslân heel veel met elkaar samenwerken in preventie.

Het idee voor deze sessie is ontstaan in een gesprek met Nynke vd Meulen van De Friesland Zorgverzekeraar. Nynke en ik waren beiden betrokken bij een van de voorbereidende discussies in het kader van het Nationaal Preventieakkoord. Wij werden geïnspireerd door dit initiatief en door het leiderschap van staatssecretaris Paul Blokhuis hierbij. Daarop heb ik aan de directie publieke gezondheid van VWS voorgesteld, de staatssecretaris uit te nodigen om naar Fryslân te komen.

Maar alleen luisteren naar het verhaal van VWS vonden we niet genoeg. We hebben zelf ook veel moois dat we kunnen delen en ook aan VWS willen laten zien. Want ook al is de staatssecretaris er nu nog niet, we hebben deze presentatie en het filmpje al vast met zijn medewerkers gedeeld.

Thema's

Laat ik beginnen met een overzicht van onze acties op het thema's van het Nationaal Preventieakkoord: alcohol, overgewicht en roken.

Alcohol

Hiervoor loopt al sinds 2014 het programma Nuchtere Fries, maar jaren daarvoor werd er al provincie breed samengewerkt. Binnen Nuchtere Fries werken Friese gemeenten, Verslavingszorg, politie, horeca en GGD Fryslân samen aan preventie. In 2017 is besloten, deze samenwerking te continueren. Concrete resultaten zijn o.a. een opzet voor een preventie- en handhavingplan, een gezamenlijk nalevingsonderzoek, ondersteunen van campagnes en evenementen. Vandaag verzorgt Nuchtere Fries in de pauze Happy Drinks.

Overgewicht

13 van de 20 Friese gemeenten ontwikkelen een integrale aanpak volgens de methode van JOGG. Bijzonder in Fryslân is dat alle gemeenten, ook de niet-JOGG gemeenten elkaar treffen in het platform Nuchter over gewicht en daar kennis en ervaringen uitwisselen. Samen met Sport Fryslân en ROS Friesland helpen zij elkaar, een gezonde omgeving te creëren. Ook worden hier de ervaringen met nieuwe aanpakken zoals de Proeftuin ketenaanpak obesitas gedeeld.

Alle initiatieven op het gebied van bewegingsstimulering, de inzet van buurtsportcoaches zijn ook belangrijk bij het "nuchter" werken aan gezond gewicht.

Voor volwassenen is de opname van de GLI in de basisverzekering een kansrijke ontwikkeling. Er zijn gesprekken in FRI om ook hiervoor een Friese infrastructuur te ontwerpen.

Bij beide programma's is er op Fries en gemeentelijk niveau de samenwerking met private partners, die ook wordt gezocht in het Nationaal Preventieakkoord.

Roken

Ook met roken willen de Friese gemeenten gezamenlijk aan de slag. Op 4 oktober jl. heeft de bestuurscommissie gezondheid (= GGD-bestuur, alle gemeenten) besloten om samen te gaan werken aan een Rookvrije generatie. GGD Fryslân krijgt hier een opdracht in, die

geborgd is in het beleidsplan gezondheid voor de komende vier jaren. Dit beleidsplan gezondheid wordt a.s. donderdag vastgesteld.

De hele mens

Uiteindelijk gaat het er natuurlijk niet alleen om, om op een bepaald thema winst te boeken. We willen vorderingen maken op gezondheid en welzijn van mensen. Voor zoveel mogelijk vitale friezen! Soms zijn er dieper liggende oorzaken waarom mensen veel roken of drinken of hun gewicht niet onder controle hebben. Het kan te maken hebben met stress, armoede of schulden, of met beperkte gezondheidsvaardigheden door laaggeletterdheid. Dit soort zaken krijgen aandacht in de Gids aanpak van gemeenten, gericht op groepen met gezondheidsachterstand. (Bijna alle Friese gemeenten zijn hier mee bezig). Het programma Gezond in.... van VWS en de GGD ondersteunen daarbij.

Vitale Fries

Genoemde thema's komen ook aan bod in het programma Vitale regio Fryslân, dat enkele jaren geleden is gestart samen met DFZ en dankzij financiële middelen van DFZ en Achmea. In dit programma gaat het erom dat we leren in de samenwerking in preventie, zodat we het nog beter en effectiever maken voor mensen. Alle zes pilotgemeenten presenteren hun pilot vanmiddag, plenair of in de deelsessies.

Verder zijn mensen in deze zaal of hun collega's samen aan het werk met preventie zonder dat het meteen gekoppeld is aan een van de speerpunten. Te noemen zijn bijvoorbeeld het Fries preventiemodel, nudging, Vitaliteitsalliantie, positieve gezondheid, Gezonde School, inzet buurtsportcoaches.

Last but not least wordt veel verwacht van de nieuwe Omgevingswet, waarin het creëren van een gezonde en veilige leefomgeving een belangrijk doel is. In Friesland is een mooie samenwerking van alle gemeenten en de provincie: "De Friese aanpak". In het kader van deze Friese aanpak werken wij mee aan een bouwsteen "gezondheid" die input geeft voor de omgevingsvisies. Gezondheid is nu al beschreven als een "leidend beginsel" voor de visies!

Vandaag inspireren we elkaar door in de workshops nieuwe pilots en initiatieven uit te wisselen. Ook horen we meer over landelijke initiatieven die mogelijk verrijkend zijn voor onze Friese aanpak. En natuurlijk is er dan het landelijke beleid, het aankomende preventieakkoord. Waar ook veel kracht van kan uitgaan voor de lokale preventie. Denk maar wat het rookverbod heeft betekend, of het verhogen van de leeftijdsgrens voor het schenken van alcohol. In Fryslân kunnen we op het Preventieakkoord verder bouwen op onze gebruikelijke manier: met elkaar en altijd op zoek om het beter te krijgen, voor meer gezondheid, meer Nuchtere en Vitale Friezen!

Veel inspiratie gewenst!